

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

5. Vltimum argumentum principale ponitur, & quidem efficacissimum in
hac materia.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Deum primum, quod est Deus, & quia charitas respicit ut obiectum primum Deum, & secundarium creaturas, non constituitur in esse charitatis per ordinem ad creaturas primum, & per se, sed potius per ordinem ad Deum, & sic vocatur & est virtus Theologica, id est virtus agens de Deo, cuius totum suum esse tendit in illum, & visio beatifica tendit in Deum ut in obiectum primum, à qua tendentia constituitur primum in esse beatitudinis, & visionis beatificæ, & non per ordinem ad creaturas, quæ sunt obiectum secundarium talis visionis, alias primum, & formaliter non esset beatitudo, quæ ex sua intrinseca ratione petit esse consequentem formalem ultimi finis, qui est Deus. Tandem intellectus habet pro obiecto primum ens reale, & pro obiecto secundario ens rationis, de quo nullus potest dicere, quod specificetur, & sumat suum esse primumque constituitur per ordinem ad ens rationis, & non ad ens reale, quod est primum obiectum.

78 Et ratio evidens à priori est, quia constitutio primaria alicuius relativi transcendentalis debet esse per primariam relationem, & per primariam constitutionem, quia constitutio est per id, quod datur in constituto, vel per id, quod pertinet ad illud: ergo primaria constitutio debet esse per id, quod primum est in constituto, & per id, quod primum pertinet ad ipsum; sicut v.g. quia constitutio hominis in esse hominis est primaria tam physice quam metaphysice, est per id, quod primum reperitur in constituto, metaphysice per animal, & rationale, physice per materiam, & formam rationalem, de quibus prædicatis tam physiceis, quam metaphysiceis, nullus potest dubitare, quod primo reperiantur in homine, & ratio est, quia sicut se habet id, quod est in constituto ad constitutionem ut sic, ita se habet, quod primum est in constituto ad primariam constitutionem illius, sicut quod secundario reperitur in constituto ad secundariam constitutionem; sicut albedo, quia secundario reperitur in homine, secundario constituit ipsum: ergo quod primum reperitur primario constituit, & primum pertinet ad primariam constitutionem, alias nihil esset à quo primum aliquid constitueretur: nam vel esset, quod reperitur in subiecto ut sic, & hoc non, quia hoc constituit ut sic, vel esset quod secundario reperitur in constituto, & hoc etiam non, quia pertinet ad secundariam constitutionem, & per vos non primum constituit quod primum reperitur in constituto: ergo nihil est, quod possit id primum constituere, quia non est medium inter esse ut sic in constituto primum esse, & secundario existere in ipso: ergo ne hoc absurdum sequatur, videlicet quod nihil primum constituat, alias nulla erit, & nihil primum constitutum, quod est absurdum, & contra evidentem experientiam, dicendum est primum constitutum constitui per id, quod primum est in constituto, & primum pertinet ad ipsum; sed in materia prima, quæ constituta est in esse singularis primum est connotatio ad formam substantialem, quam connotatio ad formam accidentalem, ut est quantitas. Item primum pertinet ad materiam primam formam substantialem, & secundario pertinet forma accidentalis, quæ quantitas est: ergo primaria constitutio materie primæ inesse individue substantialiter sumitur in ordine ad formam substantialem, quam in or-

dine ad formam accidentalem, qualis est quantitas.

Confirmatur, id quod in executione est primum, & principalius, est etiam in intentione primum; sed forma substantialis in executione, & dum actu existit, est primaria, & principalior ad individuationem compositi: ergo in intentione est etiam primaria, & sicut quantitas in executione est secundaria; sed materia prima debet sumere suam individuationem ab eo, quod est primum, & non ab eo, quod secundarium est, tam in intentione, quam in executione: ergo debet sumere illam à forma substantiali, & non à quantitate.

SVBSECTIO V.

Ultimum argumentum principale ponitur, & quidem efficacissimum in hac materia.

Ultimo argumentor sic, & ante probationem 79 adverto, quod in sententia Thomistica materia prima non est immediate, ac primum causa activa, vel passiva quantitatis, quia neque efficit neque recipit quantitatem, quia quantitas recipitur in toto composito, & sic vel producitur ab illo, vel à generante, quod probabilius iudicant Thomistæ, ex quo sequitur aliud maxime notandum, quod in illorum sententia materia prima prius respicit formam substantialem, quam quantitatem, tam ordine intentionis quam executionis, quia formam substantialem respicit per se tanquam finem, & primum; formam autem accidentalem secundario, & per accidens. Tunc sic argumentor, Materia prima respicit prius hanc formam equi, quam hanc quantitatem: ergo non est hæc materia ratione huius quantitatis. Probatur consequentia; materia pro illo priori pro quo respicit hanc formam equi, & pro quo non intelligitur respicere hanc quantitatem, est hæc formaliter: ergo non est hæc ratione quantitatis. Antecedens probatum est iam, quia materia prima respicit hanc formam equi ut causa illius: sed omnis causa propter talis, est singularis, & individua: ergo materia prima pro illo priori, pro quo respicit hanc numero quantitatem, est hæc singularis, & individua, & ita intelligitur: ergo non ratione quantitatis. Probatur consequentia, omne illud, quod pro aliquo priori habet effectum aliquem formalem, vel quasi formalem, non potest habere illud ab aliquo posteriori, quod non intelligitur pro illo priori; sed materia prima pro illo priori pro quo respicit hanc formam substantialem, habet effectum formalem singularitatis, & individuationis, & quantitas est posterior, & non intelligitur pro illo priori: ergo materia prima pro illo priori non habet effectum formalem singularitatis, & individuationis à quantitate: ergo est individua ratione sui.

Dices, quod materia prima pro illo priori respicit quantitatem virtualem, licet non respiciat quantitatem formalem.

Sed contra primo, quantitas virtualis est eadem materia prima ut explicant adversarij; sed materia prima est hæc ratione quantitatis virtualis: ergo est hæc ratione propriæ entitatis, quod maxime abhorrent adversarij. Maior est sententia adversariorum, ut dictum est, & etiam minor;

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 299

minor: consequentia inferitur manifeste, & potest probari ex simili in alio argumento, vt si aliquis, v.g. mihi negaret, quod hoc album non constituitur per hanc qualitatem, & praeterea assereret hoc album constitui per hanc albedinem; & hanc albedinem esse qualitatem hanc, manifeste probarem intentum hoc modo: Hoc album per te constituitur per hanc albedinem; sed hanc albedo per te est hanc qualitas: ergo hoc album constituitur per hanc qualitatem. Similiter formatur argumentum, hanc quantitas virtualis per te est entitas materiae primae; sed per te hanc materia prima constituitur in ratione singularis, & individuatur per hanc quantitatem virtutalem: ergo materia prima constituitur in ratione singularis, & individuatur per entitatem ipsam materiae primae.

81. Contra secundo: ergo materia prima est individua ratione totius compositi: patet consequentia. Materia prima est individua ratione quantitatis radicalis, seu virtualis; sed quantitas radicalis est totum compositum: ergo ratione totius compositi materia prima est hanc, & individua. Probat minor, illud est quantitas radicalis, & virtualis, quod est causa quantitatis formalis; sed in sententia contrariorum causa quantitatis formalis est totum compositum: ergo totum compositum est quantitas virtualis, seu radicalis: ergo principium radicale est totum compositum substantiale, quod negant aduersarij, & nos intendimus. Confirmatur, principium distinctionis mere numeris conuenit formaliter quantitati secundum aduersarios, & ratione illius conuenit causae, & principio quantitatis formalis; sed causa, & principium quantitatis formalis secundum illos est totum compositum substantiale: ergo toti composito substantiali conuenit esse principium distinctionis mere numeris.

82. Confirmatur, quia prius materia est hanc forma equi virtualiter quam hanc quantitas: ergo adhuc est hanc materia prima positive ratione formae substantialis; antecedens est evidens: illud est prius virtualiter aliqua causa, quod prius respicit; sed prius respicit materia prima hanc formam equi virtualiter quam hanc quantitas: ergo prius est materia prima hanc forma equi virtualiter, quam hanc quantitas virtualiter. Maior est evidens, quia in tantum dicitur causa virtualiter effectus in quantum continet, & respicit effectum producendum: ergo si prius respicit hunc effectum, quam illum, erit hic effectus prius virtualiter, quam ille. Minor est sententia aduersariorum, tunc sic; vel esset materia prima hanc numero positive ratione quantitatis, quatenus est apta recipere quantitatem, & formam substantialem, vel quatenus recipit actualiter utramque; sed nec primo nec secundo modo: ergo, &c. Probat minor, quia utroque modo prius respicit hanc formam substantialem, quam accidentalem; sed in quantum respicit hanc formam substantialem, pertinet positive ad hoc compositum: ergo ratione formae substantialis materia est hanc positive.

83. Confirmatur, ideo materia prima respicit hanc quantitas, quia respicit hanc formam substantialem: ergo principium vltimum radicale individuationis materiae est forma substantialis. Probat consequentia: illud est principium vltimum radicale individuationis materiae, in quo vltimo sistimus ad colligendam individuationem illius; sed in forma substantiali ita vltimo sistimus.

P. R. Ideph. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

mus: ergo forma substantialis est principium vltimum radicale individuationis materiae primae. Probat minor: ideo materia prima est hanc positive, & formaliter secundum aduersarios, quia respicit hanc quantitas; sed ideo respicit hanc quantitas, quia respicit hanc formam substantialem: ergo vltimum in quo sistimus ad colligendum principium vltimum radicale individuationis materiae est forma substantialis. Maior est sententia aduersariorum. Probat minor, & sumamus materiam primam ligni, quatenus est eadem negative, & praecedit alias formas solo numero distinctas, quibus potest informari: vel sume materiam primam separatam a Deo ab omni forma, tam accidentali, quam substantiali. Tunc sic argumentor. Illa materia prima sic considerata respicit hanc formam ignis, & quantitatem hanc: ergo vel respicit illas vt terminos disparatos, vel vt terminos connexos; sed non vt terminos disparatos, vt aduersarij fatentur, & est evidens: ergo vt terminos connexos, & subordinatos, sed non respicit prius hanc quantitas: ergo respicit prius hanc formam substantialem ignis. Antecedens est sententia aduersariorum; quia inter terminos vnus respicitur prius, quam alius, & ille respicitur prius, qui est principalior; sed forma substantialis est principalior terminus: ergo prius respicitur, & id concedunt aperte aduersarij, imo existimant contrarium esse implicitorium: ergo materia prima respicit hanc quantitas ratione huius formae substantialis: ergo individuatur ab hac forma substantiali.

Dices, quod materia prima respicit prius formam substantialem in genere causae formalis, & respicit prius quantitatem in genere causae materialis, & dispositivae, quia quantitas, & forma substantialis sunt sibi invicem causa, & sic sunt prior, & posterior; atque ideo non est mirum quod individuatur materia a quantitate, vt a dispositione, & a forma substantiali, vt a causa formali.

85. Sed contra, & in primis hanc opinio de mutua causalitate impugnata est iam a me lib. 2. *Physicor. disp. vltima, q. 3.* sed ea gratis admissa ita impugnatur solutio; primo materia prima individuatur a forma substantiali, & a quantitate, & per consequens compositum individuatur a materia informata forma substantiali, & a materia signata quantitate: ergo in loquutione absoluta dicendum est, quod principium intrinsecum individuationis radicale est hanc materia informata hac forma substantiali potius quam materia signata quantitate. Antecedens est solutio aduersariorum: consequentia probatur; quia totum hoc solum materia prima informata hac forma substantiali, est quid substantiale intrinsecum, & physicum; sed hic quaerimus de principio substantiali intrinseco, & physico: ergo materia informata hac forma substantiali est principium intrinsecum individuationis huius compositi. Maior est evidens; quia quando dicimus, materia signata quantitate, solum materia prima est quid substantiale, & intrinsecum; quantitas autem solum se habet vt terminus, & est extra totam essentiam compositi: ergo solum totum hoc; materia prima informata hac forma substantiali est quid substantiale physicum, & intrinsecum composito. Minor est evidens, & conceditur ab aduersarijs, & constat ex expositione tituli quaestionis, ergo quando quaerimus de principio intrinseco individuationis compositi substantialis di-

cendum est esse hanc materiam informatam hac forma substantiali, vel dicendum est esse duplex principium individuationis, aliud principale totum intrinsecum, & substantiale, & aliud minus principale, & non totum intrinsecum, quod est materia signata quantitate: ergo in loquutione absolute potius est assignandum pro principio individuationis intrinsecum compositi materia prima informata forma substantiali.

86 Secundo illa quantitas est prior in genere causae materialis forma Petri, v.g. quae est dispositio ad formam Petri, sed materia prima non est determinata hae positive ratione quantitatis, quae est dispositio, & quae non est propria Petri: ergo quantitas Petri nullo modo est prior forma Petri. Maior est solutio Adversariorum, quia in tantum quantitas est prior forma substantiali, in quantum est dispositio ad illam. Probatur minor: quantitas, quae est dispositio ad formam Petri est quantitas embryonis; sed ratione quantitatis embryonis materia prima non est hae positiva Petri: ergo quantitas, quae est dispositio, non est ratione, cuius materia prima est hae positive Petri. Maior est evidens, quia ante generationem Petri supponitur omnis dispositio, quae est necessaria ad illam; & sic fatentur Thomistae accidentia, quae fuerunt in corrupto, fuisse dispositiones ad formam geniti. Probatur minor; ratione illius quantitatis materia est hae numero positive Petri, ratione cuius est determinata ad hoc individuum potius, quam ad aliud; sed ratione quantitatis embryonis non est determinata materia prima ad hoc individuum, Petrum scilicet potius, quam ad aliud: ergo ratione quantitatis embryonis non est materia prima determinata hae positive Petri. Maior est sententia adversariorum quam impugnamus. Probatur minor. Materia embryonis quae disponitur ad formam Petri poterat disponi naturaliter ad aliam formam specie distinctam in casu quo moreretur mater ante formationem foetus; vel in casu, quo faceret abortum: ergo materia ratione quantitatis embryonis, non est determinata ad hoc individuum potius, quam ad aliud: ergo quantitas illa, quae est propria Petri, & ratione cuius materia prima potius pertinet, quam ad aliud, nullo modo est prior quam forma Petri. Probatur consequentia, quia in tantum per vos quantitas est prior, quam forma Petri, in quantum est dispositio ad formam Petri: sed quantitas, quae est dispositio ad formam Petri, non est quantitas propria Petri, sed est quantitas propria formae embryonis, & indifferens in ratione dispositionis ad alias formas numero, & specie distinctas: ergo quantitas, quae est propria Petri, nullo modo est prior, quam ipsa forma Petri, quia illa quantitas est propria Petri, quae recipitur in ipso, & semper est posterior ipso Petro, & forma illius: ergo forma Petri nullo modo individuatur à quantitate Petri: patet consequentia ultima, in tantum forma Petri individuaretur à quantitate Petri, in quantum quantitas Petri esset prior, quam forma Petri, saltem dispositive, & materialiter, ut asserunt Adversarii; sed quantitas Petri nullo modo est prior forma Petri, ut probatum est: ergo nullo modo forma Petri individuatur à quantitate Petri; & hoc ipso impugnatum manet, quod alij asserunt de materia sub determinatis dimensionibus, quia illae dimensiones determinatae sunt quantitas tantae longitudinis, latitudinis, & profunditatis; sed quantitas tantae longitudo-

nis, latitudinis, & profunditatis est sub forma viventis, & embryonis, & materia embryonis adhuc sub illis dimensionibus est indifferens.

Respondent ulterius quod iste effectus formalis 87 provenit ab alijs dispositionibus tanquam à conditione, sine qua non, & termino extrinsecus; à quantitate vero tanquam à ratione formali; sed contra, quia tam terminus extrinsecus est quantitas respectu principij individuationis rei substantialis, sicut cetera accidentia: ergo si cetera accidentia sunt tantum conditio sine qua non principium rei substantialis, ita similiter erit quantitas. Antecedens est evidens, quia sicut materia prima est virtualiter quantitas, quia continet quantitatem; ita similiter, & raritas, densitas, &c. accidentia, quia etiam continet illa virtualiter, & dicit etiam ordinem ad illa: ergo eodem modo se habet ad quantitatem sicut ad cetera accidentia: ergo si cetera accidentia sunt tantum conditio sine qua non, & terminus extrinsecus principij individuationis rei substantialis; ita similiter erit quantitas.

SVBSECTIO VI.

Amplius confirmantur dicta.

88 **Q**uia potentia materiae primae primario, ac per se respicit actum substantialem, ut iam dixi, & principalius, quam actum accidentalem quantitatis: ergo etiam determinatur eius potentia principalius ad hunc actum substantialem, quam ad hunc actum accidentalem quantitatis: ergo non signatur seu determinatur ad hanc formam per potentiam ad hanc quantitatem. Prima consequentia patet, tum quia potentia determinatur ad actum modo sibi proportionato; si ergo potentia ipsa substantialis est, & non accidentalis, ac proinde non respicit actum accidentalem, nisi medio substantiali, non determinatur, nisi cum eadem habitudine, & proportionem. Tum etiam quia ut iam saepe dixi, iuxta sententiam horum Authorum in re ipsa materia non recipit hanc quantitatem, nisi mediante hac forma, & quia respicit hanc formam, ideo recipit hanc quantitatem: ergo similiter in potentia non determinatur eius capacitas ad hanc quantitatem, nisi quatenus determinatur ad hanc formam; idemque argumentum procedit iuxta aliam formam loquendi Caicani, de materia ut praehabet quantitatem, quia materia non praehabet illam nisi in quantum praehabet formam, ad quam sequitur quantitas: ergo nec praehabet hanc quantitatem cum his dispositionibus, nisi in quantum praehabet hanc formam ad quam sequuntur hae quantitas, & hae dispositiones: ergo non potest sigillari ad hanc formam per hoc, quod praehabet hanc quantitatem.

Denique ut bene ait P. Suarez, eadem forma 89 argumentandi procedit contra aliam loquutionem de materia disposita per ultimam dispositionem; quia materia non determinatur ad talem dispositionem ultimam, nisi mediante forma; supponimus enim non recipi in illa, sed in composito: ergo non potest materia sigillari, vel per habitudinem ad talem dispositionem, vel per ipsam dispositionem ut acta recepta, quae utroque modo procedit simpliciter determinatio, huius materiae ad hanc formam, tam secundum habitudinem, quam secundum